

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışışleri Sayfa: 1

26 Mart 2015 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.03

BAŞKAN: Ahmet Berat ÇONKAR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Şaban DİŞLİ (Sakarya)

SÖZCÜ: Osman Aşkın BAK (İstanbul)

KÂTİP: Harun KARACA (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dışışleri Komisyonunun 24’üncü Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılı 9’uncu Toplantısını açıyorum.

Hepinize hoş geldiniz diyorum.

Bugün Avrupa Komisyonu ile imzalanan katılım öncesi yardım aracı çerçevesinde Birlik tarafından ülkemize yapılacak mali yardımın uygulamasına ilişkin çerçeve anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz. Basın mensuplarımıza çok teşekkür ediyorum.

Gündemimize geçiyoruz: Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II) Çerçevesinde Birlik Tarafından Türkiye Cumhuriyetine Yapılacak Mali Yardımın Uygulanmasına İlişkin Düzenlemeler Hakkında Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/1040) esas numaralı Tasarı 20 Mart 2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 24 Mart 2015 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. Tasarıyla ilgili bizi bilgilendirmesi için ilk sözü Dışışleri Bakanlığı temsilcisi Sayın Müsteşar Yardımcıma veriyorum.

Buyurunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SALİM ESENLİ – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinize öncelikle saygılarımla, büyük sevgiyle selamlıyorum. Yüce Meclisimizin bugün çok yoğun gündeminin de olduğunu dikkate alarak bu anlaşmanın görüşülmesi için bir araya gelebilmiş olmamızdan duyduğumuz büyük şükranı da arz etmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II) Çerçevesinde Birlik Tarafından Türkiye Cumhuriyetine Yapılacak Mali Yardımın Uygulanmasına İlişkin Düzenlemeler Hakkında Çerçeve Anlaşma AB Komisyonu ile ülkemiz arasında 11 Şubat 2015 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Anlaşmanın onaylanmasıyla Avrupa Birliği tarafından (IPA II) yararlanıcısı olan ülkemizin katılım öncesi mali iş birliği kapsamında sağlanan mali yardımların 2014-2020 döneminde de kullanımı sağlanacaktır. Söz konusu Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II)’nin oluşturduğu yapının ana hatlarını şu şekilde özetlemek mümkün: “(a) Birlik üyeliğine hazırlık ve ilgili kurum ve kapasitelerin geliştirilmesine yönelik reformlar, (b) Sosyoekonomik ve bölgesel kalkınma, (c) İstihdam, sosyal politikalar, eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliğinin desteklenmesi ve insan kaynaklarının geliştirilmesi, (d) Tarım ve kırsal kalkınma, (e) Bölgesel ve ülkesel işbirliği şeklinde özetlenmesi mümkündür.” IPA II Tüzüğü’nde Katılım Öncesi Yardım Aracı kaynaklarının yararlanıcısı olan ülkeler ile Avrupa Komisyonu arasında IPA II fonlarının yönetim, değerlendirme ve denetimine yönelik özel düzenlemelerini belirleyen bir çerçeve anlaşma imzalanması zorunluluğu getirilmiştir. Söz konusu anlaşma IPA I dönemine ilişkin 2008 tarihli Çerçeve Anlaşma’yı yenilemek üzere düzenlenmiştir. IPA II döneminde AB tarafından ülkemize toplam 4 milyar 453 milyon 900 bin euro tahsis edilmesi öngörülmektedir.

Sonuç olarak, bu anlaşmanın kabulüyle 2014 yılından itibaren Avrupa Birliği ile topluluk programları dâhil mali iş birliğinin devam edebilmesi sağlanacaktır.

Takdirlerinize saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcimiz Müsteşar Yardımcısı Sayın Mehmet Cangir Bey, buyurunuz, sözü size veriyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de sizi Bakanlığımız ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Müsteşarımız, Dışışleri Bakanlığımızdan, ifade ettiler. Ben de sadece katılım öncesi mali yardımlardan yararlanabilmemiz için bu anlaşmanın önemini vurguluyorum. Başka ilave edecek bir şeyim yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Anlaşmayla ilgili söz almak isteyen, soru sormak isteyen üyelerimiz varsa söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Toskay.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri

Giriş :

Tarih : 26/03/2015

Stenograf :

Kayıt: Dışişleri

Sayfa: 2

Değerli Müsteşar Yardımcımız, toplam, bu kapsamda alınan yardımı lütfedip ifade ettiler. Şu anda değil ama belki yazılı bir not olarak bu alınan yardım hangi projelere, bu projelerin sektörler itibarıyla dağılımı ve ayrıca coğrafi olarak Türkiye geneli için mi yapılan bir proje için yoksa belli bölgesel veya belli iller için yapılan projeler mi, bunların dökümünün lütfedip de yazılı olarak verirsiniz çok mutlu oluruz.

İkinci bir nokta, bu, Madde 1, (2)'nci fıkrada “Çerçeve Anlaşma’da aksine herhangi bir hüküm bulunmadıkça, bu Anlaşma’ya yapılan atıflar, muhtelif zamanlarda onu değiştiren, ona eklenen ya da onun yerine geçen anlaşmalara da yapılmış...” olur deniliyor. Demek ki yani bu anlaşma dinamik olarak zaman içinde birtakım değişikliklere, eklemelere konu olacak bir anlaşma niteliğini taşıyor. Şimdi bu atıfları yapabilmemiz için 87 ve 89’uncu maddelerdeki bu ekleme ve değişiklikler o süreçten geçmiş olacak diye ben anlıyorum. Burada eğer bir yanlış anlamam varsa lütfedip onu düzeltirseniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Toskay.

Sayın Şahin, sizi de dinleyelim.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sağ olun Değerli Başkanım.

Sayın Müsteşarlarım, inşallah, bu IPA II bütçesi ülkemizin hem kalkınmasını özellikle sivil toplum örgütlerinin daha da donanımlarının ve kabiliyetlerinin artması noktasında önemli bir misyon üstleniyor ihtiyaçların giderilmesi anlamında doğru noktalara kanalize edilmiş olur.

Şimdi, milletvekili olmadan önce de çeşitli sivil toplum örgütlerinde yöneticilik yapmış birisi olarak ve Avrupa Birliği projeleriyle iştigal etmiş birisi olarak birkaç noktaya değinmek istiyorum. Özellikle, bu kaynak aktarımında, sivil toplum örgütlerinin sundukları projelere bu kaynak aktarılırken veya projeler onaylanırken projelerin amacı, hedefi daha doğrusu projenin sürecinden daha çok insanlar, sivil toplum örgütünün yöneticileri veya projeyi hayata geçirmek isteyen insanlar projelerin formalitesiyle uğraşmak, enerjilerimizin yüzde 60’ını, yüzde 70’ini biz projenin asli amacına harcamaktan öte projenin formalitesine harcıyoruz. Şöyle bir anlayış var nedense: Sanki sivil toplum örgütleri alacakları bu kaynakları, ne bileyim, heba edeceklermiş gibi veya sivil toplum örgütlerine, ne bileyim, biraz da hırsız mantığıyla, bu parayı çarçur edeceklermiş mantığıyla bir yaklaşım var. Belki bu projelerin ilk başlangıç sürecinde sivil toplum örgütlerimizin imkân ve kabiliyetlerini, proje becerilerini henüz artırmadıkları süreçte veya ne bileyim, birtakım istismar süreçleri yaşanmış olabilir ama hâlâ bu mantıkla hareket etmemizi ben çok doğru bulmuyorum. O konuda bir sürü yaratılmış gereksiz formaliteler var işleri zorlaştıran, güçleştiren. Eğer gerçekten sivil toplum örgütlerimiz IPA projelerine gereken ilgiyi göstermiyorsa -ki geçtiğimiz dönemlerde gösterilmeyen ilgilerden dolayı bu kaynakların geri aktarıldığı süreçleri yaşadık biz, Avrupa Birliğine- bu da yaratılmış olan bu formalite ve bürokrasiden kaynaklanıyor. Bunun minimize edilmesi, akredite bir sivil toplum örgütleri sistemi oluşturulması, daha önceki proje deneyimlerinden, başarılarından, kabiliyetlerinden yola çıkarak... Burada siyasi hiçbir şey ima etmiyorum kesinlikle doğru anlaşılmalı ama sivil toplum örgütlerimiz bezdirilmiş bir vaziyette şu an. İçinde bulunduğum, çalıştığım sivil toplum örgütlerinin deneyimlerinden yola çıkarak bunu rica ediyorum sizlerden. Lütfen, formaliteleri minimize edelim, bürokrasiyi minimize edelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kim cevaplamak istiyor? Bu iki soruyu bir öncelikli olarak cevaplandıralım.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MURAT SALİM ESENLİ – Başkanım, müsaade ederseniz ben AB Bakanlığı Müsteşar Yardımcısına sözü vermek istiyorum sorulara yanıt açısından.

Teşekkür ediyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Sayın Milletvekilimize bahsettikleri gibi yazılı olarak daha ayrıntılı bir cevap vereceğiz. Yani, önümüzde dokümanlar var ama çok vakit almasın, onu yazılı olarak kendilerine...

BAŞKAN – Bunu, tüm Komisyon üyelerimizi aynı şekilde bilgilendirelim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Tabii, bunun dökümünü yani bu yaklaşık 4 buçuk milyon avronun sektörler göre dağılımını biz sayın milletvekillerimizle paylaşırız.

Diğer husus, Sayın Vekilimiz belirttiler, bu genelde gerçekten yakınılan bir husus. Tabii, biz de bunun farkındayız, biliyoruz, sivil toplum kuruluşlarımız özellikle bu konuda çok yakınıyorlar. Fakat, maalesef, bizim de açıkçası bu konuda yapabilecek bir şeyimiz olmuyor çünkü Avrupa Birliğinin ihale kuralları gereği, herkese uygulanan ihale kuralları burada da uygulanıyor ve bu konuda maalesef yapacak bir şeyimiz olmuyor. Biraz bürokrasisi, formalitesi fazla, biz de yeri geldiği zaman bunu ifade ediyoruz muhataplarımıza ama şu ana kadar olan veya değiştirilebilecek bir şey olmadı bu konuda.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin kısaca.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Müsteşarım, şimdi, Avrupa’daki sivil toplum örgütlerinin kabiliyetleriyle, yetenekleriyle, altyapı ve imkânlarıyla ülkemizdeki sivil toplum örgütlerini kıyaslayamayız. Avrupa’daki normlar ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışişleri Sayfa: 3

değerlerle güçlendirilmiş sivil toplum örgütlerinin imkân ve kabiliyetleriyle bizim kendi sivil toplum örgütlerimizin imkân ve kabiliyetlerini kıyaslamamız mümkün değil maalesef ki. Onlar birçok anlamda, donanım, birikim, altyapı, kaynak bağlamında çok güçlü sivil toplum örgütleri. Artı, Avrupa’da birçok sivil toplum örgütleri zaten devlet tarafından kaynaklanıyor, besleniyor, finanse ediliyor. IPA projelerinin dışında da sivil toplum örgütlerinden ülkelerin, devletlerin, hükümetlerin sağlamış oldukları, aktarmış oldukları kaynaklar var alan ve faaliyetlerine göre. Şimdi, bizim bu noktada direkt olarak Avrupa Birliğinden gelen her normu, her ihale usulünü olduğu gibi kabul etmekten öte biraz direnç gösterip kendi dokumuza, kendi sistematikimize uygun bir öneri sunmamız lazım bence. Yani, bu konuda ne kadar pazarlık yapılabiliyor, bu işlerin, bürokrasinin hafifletilmesi anlamında onu bilmiyorum ama buna ihtiyaç var. Gerçekten zaman zaman projelerde yüzde 80 enerjimizin bu işlerin bürokratik kısmına harcandığını biliyorum ben. Hâlen şu an üzerinde çalıştığımız bir engelli projesi var, inanılmaz bir şey, bununla ilgili ben notlar da aldırıyorum, onları da sizlerle inşallah, sizinle veya ilgili noktalarla paylaşıyor olacağım. Enerjimizi biz gerçekten projelerin amacından öte bürokrasisine, formalitelerine harcıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Şahin.

Buyurunuz Sayın Cangir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Sayın Vekilim, yani, tabii, tekrar etmiş olacağım ama siz de belirttiniz zaten, maalesef pazarlığa konu olamadığı için bir şey yapamıyoruz. Hani, biz o kuralları örnek alıp burada kendimiz ona göre bir mevzuat oluşturuyor değiliz, öyle olsa tabii ki haklısınız, biz onun aynısını almayıp kendi mevzuatımızı bu konuda oluştururken daha farklı bir aktarma yoluna gidebiliriz ama kurallar Avrupa’nın ihale kuralları olmuş oluyor, onları uygulamış oluyoruz yani buraya aktarıırken ayrı bir uyarlama süreci gerçekleşmiş olmuyor.

BAŞKAN – Sayın Toskay’ın sorularına tam yanıt alınabildi mi acaba?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Eğer tabii, yanlış anlamadıysam ben de şimdi baktım. “Yorumum doğru mu?” dedi Sayın Vekilimiz? Doğru olduğunu ben de görüyorum ama açıkçası biraz daha belki tetkik etmek de gerekebilir çünkü salt hukuki bir maddeye -ben de burada tekrar baktım- bir muhalif durum yorumunda ama kesin de emin olamıyorum açıkçası.

BAŞKAN – Buyurun.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Benim oradaki tereddüdüm şu: Bu dinamik bir anlaşma, ihtiyaçlara göre değişiklikler, eklemeler olabilecek ama o arada da biz Avrupa Birliğinin bu bölümüyle, bu Komisyon muvacehesinde birtakım projeleri de gerçekleştirme sürecinde olacağız. Diyoruz ki: Bu anlaşmaya atıf yapıldığı zaman değişiklikler ve eklemelere de atıf yapılmış olacak. Ancak bu değişiklikler ve eklemelerin yürürlüğe girmesi 87’nci madde ve 89’uncu madde muvacehesinde olacak yani bu süreç işlerken bu değişikliklerin geçerli hâle gelmesinde zamanlama açısından sıkıntılar olabilir mi diye bir endişem oldu, çok da önemli değil, teknik bir konu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sıradan gidelim.

Sayın Osman Aşkın Bak, buyurun.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, arkadaşım, konuyu gündeme getirdi. Ben de daha önce üniversitede çalışırken veya sivil toplum kuruluşlarıyla beraber bu süreçlerle bayağı ilgilendim. Dedğimiz gibi, büyük ölçüde enerjimizin büyük bir kısmı bürokrasiyle uğraşmakla geçiyor.

Benim tabii, bir önerim var. Özellikle, bu Avrupa’nın katı ihale yapısına çok fazla yapılacak bir şey gözükmüyor ifade ettikleri gibi ama ben önerim şu: Avrupa Birliği Bakanlığı bünyesinde bu projeyle bu süreci yönetecek kısımdaki elemanların sivil toplum kuruluşlarıyla daha pozitif bir iletişim içerisinde olması gerekiyor. Bir gidiyorsunuz, “İşte bu, böyledir.” deyip işin içinden çıkılıyor. Böyle bir şey doğru bir yaklaşım değil. Bizim burada AB Bakanlığı bünyesinde bu süreci yönetirken sivil toplum kuruluşlarımıza daha fazla bilgi verecek, onları çok daha iyi yönlendirecek elemanlara, hatta gerekirse daha fazla elemana, bu süreç içerisinde oraya daha fazla elemana ihtiyaç var. İyi bir eğitimle arkadaşlar yönlendirilirse çok daha pozitif olur. Çünkü insanlar geliyorlar, mutsuz dönüyorlar ve sizi suçluyorlar yani Avrupa Birliği Bakanlığını suçluyorlar. “Adamlar parayı vermiş, bizim Bakanlıktaki adamlar vermemek için direniyor.” gibi bir imaj oluşuyor. Dolayısıyla, Avrupa Birliği Bakanlığı bünyesinde bu konuda sivil toplum kuruluşlarına yön gösterecek, onları daha fazla aydınlatacak bir yapıya, personele, elemana ve yaklaşıma ihtiyaç var diye düşünüyorum, bu birinci yaklaşım. Özellikle, ben bu süreçte daha önce de yönettiğim gibi gençlik ve sporla ilgili ve tabii şu anda ülkemizde büyük bir sorun olan uyuşturucuyla ilgili pek çok projeleri bizim çevremizde seçim bölgemizdeki gençlerden, sivil toplum kuruluşlarından görüyoruz, duyuyoruz, onlarla beraber çalışıyoruz. Öncelikle bu tip projelerdeki dağılım nasıl? Yani, gençliğe yönelik, spora yönelik ve uyuşturucunun önlenmesine yönelik, halk sağlığına, toplum sağlığına yönelik projelerle ilgili durum nedir, o konuda zaten herhâlde bize detaylı bilgi vereceksiniz. Benim tavsiyem, Avrupa Birliği bünyesinde bu işi biraz daha diyalogu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışişleri Sayfa: 4

artırcı, sivil toplum kuruluşlarıyla beraber götürmenin daha faydalı olacağını düşünüyorum çünkü her iki taraf da kazanacak. Çünkü geriye giden kaynağın ne bize, ülkemize ne de sivil toplum kuruluşlarımıza bir şeyi yok. Ne kadar fazla kaynağı sivil toplum kuruluşlarımıza aktarma yönünde bilgi akışı, destek sağlarsak daha başarılı oluruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR –Haklısınız, tabii, yüzde yüz. Biz de bu amaçla sivil toplum kuruluşlarına yönelik çeşitli seminerler düzenliyoruz. Bir teklif çağrısına çıkıldığı zaman bu yönde eğitimler veriyoruz. Avrupa Birliği Bakanlığının taşra teşkilatı yok. Tabii, 81 ile ulaşabilmek için açıkçası biz yaklaşık beş yıl önce şöyle bir sistem öngördük: Her ilde bir vali yardımcısı, Avrupa Birliği işlerinden sorumlu bir vali yardımcısı arkadaşımız var ve onun başkanlığında iki ayda bir, üç ayda bir Avrupa Birliğine uyum, danışma, yönlendirme kurulları oluyor ve AB ofisleri, 81 ilde, bunları çok geliştirdik çünkü yerelde bu insanlara ulaşmak lazım. Biz ne kadar eğitimler, seminerler versek de her yere ulaşmak mümkün değil ama beş yıldır bu sistem de çok iyi işliyor, mutlaka eksiklikler vardır ama ofislerimizde, illerde sivil toplum kuruluşlarıyla, yakın, bire bir çalışıyorlar, biz onlara doğrudan bu bilgileri de yolluyoruz çünkü. Yani, çeşitli eğitimler yapıyoruz. Mesela, şu anda 11 milyon avroluk bir sivil toplum diyalogu, teklif çağrıları yayımlandı. Mesela, illerde, birçok ilde biz kendimiz de doğrudan Bakanlık olarak eğitimler programladık, seminerler programladık.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Danışoğlu, buyurun.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Sayın Müsteşar Yardımcılarımıza bir şeyi sormak istiyorum: Bu fonların Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım ve müzakere sürecinde açılmasını arzu ettiğimiz fasılların altyapısını desteklemesi bakımında da önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, burada çeşitli politika alanları belirlenmiş. Mesela, bizim istihdam, sosyal politikalarla ilgili açılmasını istediğimiz bir fasıl var, toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili sorunlar var, kırsal kalkınmayla ilgili meseleler var. Şimdi, bu fonlar projelere tahsis edilirken bu politika alanlarına nasıl dağılıyor? Yani belli bir alana birçok proje gelince mesela, hepsi oraya gidebilir mi? Yoksa, hani, belli alanlar için tutuluyor mu? Nasıl bir dağılım yapılıyor? Öğrenmek maksatlı soruyorum.

Teşekkür ederim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, ayrıntılı dağıtacağımız şeyde, sektörel bazda ve onların alt unsurlarıyla birlikte esasında göreceksiniz fakat 9 tane temel sektörümüz var ve bu sektörlerin altında da ayrıca yine değişik unsurlar var, değişik başlıklar var. Bunların kabaca programlanmış hâli var. Örneğin, önümde var ama dediğim gibi, vakit alır, sizlerle paylaşacağız zaten. Tabii, o, programlama ve projelendirme süreciyle de alakalı doğrudan, dediğiniz şey ama hemen hemen bütün fasıllarla ilgili olarak kapasite geliştirecek mahiyette programlar, teklif çağrıları mutlaka çıkmış oluyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın İsmail Safi Bey, buyurun.

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de Ali Şahin Bey'in söyledikleri noktaya bir katkıda bulunmak istiyorum. Ben de uzun zamandır sivil toplum kuruluşlarında başkanlık yapıyorum. Hele bir tanesi de uluslararası bir sivil toplum kuruluşu, hâlen Başkanayım, Bükreş merkezli, ki Avrupa Birliği ülkesi bir ülkenin sivil toplum kuruluşu. Biz bu kuruluş üzerinden yaklaşık 25 tane Avrupa Birliği projesi gerçekleştirdik. Sizin söylediğiniz o konuyla alakalı herhangi bir engel veya fazla bir bürokrasi görmedik. Çünkü o bir şablon aslında, şablonu öğrendikten sonra iş çok kolay oluyor. Objektif değerlendirme yapabilmeleri için o şablonu da uygulamaları gerekiyor. Aslında, o sadece Avrupa Birliğiyle alakalı değil. Şimdi, mesela, biz Azerbaycan'la da şu an bir proje yapıyoruz, neredeyse prosedür hemen hemen aynı, aynı şeyi uyguluyor. Hatta, Türkiye'de de, Türkiye'deki bazı kuruluşlar bile hemen hemen aynı metodu, şablonu kullanıyorlar.

Şimdi, şöyle bir şey: Mesela, baktığımız zaman, Türkiye'de kaç tane sivil toplum kuruluşunun böyle bir altyapısı var yani proje uzmanı var diye baktığımız zaman, çok azında var ama onun da ortak bir şeyi bulunmuş, mesela, birçok sivil toplum kuruluşu zaten kendi öyle uzmanı yok ama bu konuda yetişmiş proje uzmanları var. Artık onlar için de bir kapı oldu çünkü çok iyi derecede yabancı dil bilmeleri gerekiyor onların, o yöntemi bilmeleri gerekiyor. O uzmanlar bellidir. Mesela, bir uzman böyle 5 tane, 10 tane sivil toplum kuruluşuna hizmet verebiliyor. Onun için, ben bunu değiştirme girişimimizin gereksiz olduğunu düşünüyorum. Zaten Avrupa Birliğinin mantalitesi, kafası da böyle çalışıyor. O konunun da bize bir sıkıntı yaratacağını düşünüyorum. İlave olarak bunu söyledim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kahveci, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışişleri Sayfa: 5

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bir iki kısmını Sayın Toskay söyledi, özellikle, tarımsal kalkınma faslında bazı iller kapsama alınıyor, bazı iller alınmıyor. Zaman zaman da iller arasında bunun tartışması oluyor. Yani “Bizim ilimiz niye IPA kapsamında değil, neden başka iller IPA kapsamında?” diye. Tabii, belki bunun mantıklı bir savunması olacak ama buralarda herhâlde illerde, daha çok sunulan projelerin fizibilite olması ve amacına uygun olup olmaması gibi... Yani illere dağıtımından daha çok, sunulan projenin rantabl olması açısından projenin özelliklerine bakarak mı destekleyelim, yoksa iller kapsamında mı? Çünkü zaman zaman siyaseten, “Ya, bizim komşu vilayetimiz IPA kapsamında, biz değiliz. Neden biz o kapsama alınmadık?” diye, belki mantıklı bir şey var ama siyaseten de böylesi sıkıntıya girdiğimiz oluyor. Yani acaba daha ağırlıklı proje bazında verilebilir mi? Şu vilayet, bu vilayet değil de proje bazında, projenin rantabllığına göre kriter alınabilir mi, onu öğrenmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Şimdi, tabii, 42 ilimiz IPARD’dan yararlanıyor, bahsettiğiniz program. Burada başka kriterler de var ama en temel kriter, ortalaması, ülkenin ortalama millî gelirin yüzde 75’inin üstünde olan illerimiz yararlanamıyor. Bu nedenle, 42 il. Tabii, bu kriter çok zaman önce Kalkınma Bakanlığının katkılarıyla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızla tabii, birlikte Avrupa Birliğiyle müzakere edilerek oluşturulmuş olan bir husus. Bunun, bu yönde de, bu illerimizde akredite olmuş kurumlar oluşturuldu. Fakat, bizler de gittiğimiz zaman, illerde bize de bu çok dile getiriliyor dediğiniz gibi haklı olarak. Sayın Bakanımız da, açıkçası bunu gündemimize aldık, biz de bunun tüm illere şamil hâle gelmesi için bu konuda biz de görüşüyoruz, görüşlerimizi söylüyoruz fakat Avrupa Birliğiyle yine birlikte kararlaştırılacak bir şey. Yani, bizim kendi başımıza bunu 81 ili teşmil edecek bir şeyimiz yok, Avrupa Birliğiyle müzakere ederek olabilecek bir şey yani tekrar kriterleri ama her hâlükârda buna karar verilse bile o illerde bir kurum oluşması gerekiyor ve onun bir akreditasyon süreci var. Yani, o da bir zaman alır. Onu da hatırlatma ihtiyacı duyuyorum yine de.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Sait, sizi de dinleyelim.

RIFAT SAİT (İzmir) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Hem biraz katkıda bulunmak hem birkaç şey sormak istiyorum. Evet, Avrupa Birliği Bakanlığının ofisleri var, geçen ay da İzmir’de açılışı yapıldı, bilmiyorum siz var mıydınız, güzel de oldu gerçekten. Şu anda herhâlde İzmir’de, üçüncü yerde ofisi açıldı, gerçekten de güzel ses getirdi. Adana’da da bir toplantı vardı, zannedirim dün. Sivil toplum gerçekten büyük bir ilgi gösteriyor. O gün de oldukça büyük bir kalabalık vardı bu toplantıya. Ben tabii, bu toplantıların bu ofisin yararlı olduğunu düşünüyorum ama o gün de konuşma yaptım, aktif olması lazım yani oraya ofisi açtığınız zaman mutlaka sivil toplumla sürekli iş birliği hâlinde olmak gerekiyor. Oraya göndereceğiniz uzmanların mutlaka sivil toplumla ilişkide olması, iletişimde olması gerekiyor. Ben bu konuyla ilgili bir mesaj sisteminin kurulması gerektiğini düşünüyorum. Yani, bütün sivil toplum kuruluşlarına ilgili hibe projeleri açıldığı zaman... Çünkü bizim derneklerimiz o kadar çok uzman değiller bu konuda. Sürekli mesajla uyarılmaları, bilgilendirilmeleri faydalı olur.

Yine, Sayın Kahveci Vekilimin bahsettiği bu tarım IPARD projeleriyle ilgili, bilginiz var mı bilmiyorum ama, yine geçen iki üç hafta olmadı, Sayın Başbakanımızın da katıldığı, Tarım Bakanımızın yapmış olduğu toplantı vardı, önemli müjdelere de verildi orada. IPARD da bir ikame olsun diye sanırım değil mi? Evet Avrupa Birliği vermiyor ama...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Evet, kendi ulusal kaynağımızdan...

RIFAT SAİT (İzmir) – Kendi ulusal kaynağımızdan, o diğer kırk iki ilin dışındaki illere ki İzmir de bunların içerisinde var, destek verilmesiyle ilgili bir şey var. Beni onu da biraz açmanızı isteyeceğim, yani hem bilgilendirme açısından bu önemli.

Valilik bünyesinde de, bahsettiniz, Avrupa Birliği ofisleri var. İzmir bu konuda hakikaten lider. Bir çok ile de eğitim konusunda destek veriyor, önemli çalışmaları var.

Yalnız, ben, burada, bir şeyden daha bahsetmek istiyorum: Bu tip projelerde, genelde, eğitim... Yani projenin temeline bakıyorsunuz sadece bir eğitim, yani gelenlere bir eğitim verilmesi... Araç gereç verilmesi ya da, işte ne bileyim, bu konuda “know-how” sunulması gibi biraz daha böyle elle tutulan şeyler. “Projeler nedir?” diye baktığımız zaman; işte eğitim, eğitimin, eğitilmesi, eğitim, sadece eğitim üzerine. Biraz daha böyle araç gereç üzerine, biraz da elle tutulur şeyler yapılması lazım diye düşünüyorum ben. Bu konuda, özellikle, mesela, interak projeleri var, sınır ötesi projeleri. İzmir de bunlardan bir tanesi Yunanistan’la sınır denizden. Orada, bizim -Batı Trakya’da özellikle- Türkler yaşıyor. Batı Trakya’da da bizim üç tane Türk soylu belediyemiz var kazanmış olduğumuz, onlarla iş birliği hâlinde -İzmir’le mesela Yunanistan’ın Batı Trakya bölgesinde- ortak projeler yapılabilir. Bu konuda sizlerin yalnız aracı olmanız lazım. Yani ne Batı Trakya’daki bizim Türk belediyelerimiz ne de bizim İzmir’deki derneklerimiz bu konuda ne uzman ne de yeterli bilgiye sahipler. Sizin aracı olmanız, destek vermeniz lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışışleri Sayfa: 6

BAŞKAN – Buyurun Sayın Cangir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Tabii, Sayın Vekilim, Sivil Toplum Diyalogu Programlarında diyalogun geliştirilmesi temel amaç olduğu için bazı kurumsal kapasite, bazı fasıllarla ilgili alanlarda yurt dışına gidiliyor, oradan geliniyor, eğitim ve kapasite artırma yoğunluklu oluyor. Fakat, diğer alanlara baktığımız zaman, sadece eğitim değil tabii, sınır ötesi iş birliği alanında da küçük çaplı mal alımları var, IPA’nın diğer bileşenlerine baktığımız zaman; işte geri gönderme merkezleri yapıldı, yapılıyor biliyorsunuz bu kaynakla, Ankara-İstanbul arası hızlı trende küçük bir kısım bu kaynaktan yapılıyor, yani birçok arıtma tesisleri falan yapılıyor. Sadece eğitim amaçlı değil. Ama Sivil Toplum Diyalogu, tabii, yurt dışıyla, zaten AB ülkeleriyle diyalogu geliştirme amaçlı olduğu için onlar biraz daha kapasite artırma faaliyetlerini içeriyor. Ama diğer altyapıyla alakalı da birçok kullanılan AB mali kaynağı var.

“Sivil toplum kuruluşlarıyla iletişim bir ağ olsa” dediniz, bizim sitemize girildiği zaman -biz bütün toplantılarda da sivil toplum kuruluşlarımıza, o bahsettiğiniz, en son Adana’daydık mesela söylüyoruz 2 bin kişi yaklaşık gelmişti- oraya mail adreslerini girdikleri zaman, bizim İnternet sitemizde, biz, onlara, yeni bir proje teklif çağrısı yapıldığı zaman otomatik olarak kendilerine mail gönderiyoruz. Yani bizim sitemize baktıkları zaman görebiliyorlar zaten, bir proje teklif çağrısı yapıldığı zaman, ama her zaman bakma imkânı yoksa “Girin, oraya kaydolun ve biz size otomatik mailler gönderelim.” diyoruz. Yani bu tarz bir sistemimiz de var, artık oluşmuş geniş bir network var bu alanda gerçekten.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

RIFAT SAİT (İzmir) – Bu IPARD Projeleriyle ilgili biraz bilgilendirirseniz...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – IPARD, siz de söylediniz, kırk iki ilde uygulandığı için onu genişletmek de AB’yle bir zaman alabilir tabii ki. Sayın Başbakanımız, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımızla birlikte açıkladılar. O, bizim, kendi ulusal bir projemiz, aynı mahiyette uygulanacak, diğer illeri de içerecek. Yine orada da gıda, tarım, hayvancılık alanında yapılan projelere kendi ulusal kaynağımızdan IPARD’da olduğu gibi proje karşılığı kaynak aktarılmış olacak.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Cangir’e de.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1’inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVRUPA KOMİSYONU ARASINDA KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA II) ÇERÇEVESİNDE BİRLİK TARAFINDAN TÜRKİYE CUMHURİYETİNE YAPILACAK MALİ YARDIMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER HAKKINDA ÇERÇEVE ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 11 Şubat 2015 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II) Çerçevesinde Birlik Tarafından Türkiye Cumhuriyeti’ne Yapılacak Mali Yardımın Uygulanmasına İlişkin Düzenlemeler Hakkında Çerçeve Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarının tümü kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(1/1040) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve İstanbul Milletvekili Harun Karaca’nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Ahmet Berat Çonkar

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Hükümet temsilcilerimize çok teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatmadan evvel, Dışışleri Komisyonunun 24’üncü Dönemdeki çalışmalarının özetini sizlere sunmak istiyorum.

Komisyonumuz bu dönem 93 toplantı gerçekleştirdi. Bu toplantılarda Dışışleri Komisyonuna havale edilen 608 kanun tasarısının 542 tanesi Komisyonumuzda görüldü ve bunlardan 533 tanesi Komisyonumuzca kabul edilerek Genel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışişleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışişleri Sayfa: 7

Kurula gönderildi. Genel Kurulda 272 adet anlaşma kabul edilerek kanunlaştı. Şu anda, hâlen, Genel Kurulda bakiye olarak 255 tasarı kanunlaşmayı beklemektedir. Yine aynı dönemde, Komisyonumuz, 21 adet farklı konularda brifing olarak çalışmalarını devam ettirdi.

Ben, bu vesileyle, tabii, son toplantımız olma ihtimalini de değerlendirerek -çok özel bir gündem olmazsa- Komisyonumuzun çalışmalarına katkı veren tüm üye arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum, hassaten, özellikle devam konusunda istikrarlı olan arkadaşlarımıza özellikle de çok teşekkür ediyorum ve kapatmadan önce söz almak isteyen, gündem dışı bir husus gündeme getirmek isteyen arkadaşlarımız varsa onlara da söz vermek istiyorum.

Sayın Toskay, buyurun.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi, herhâlde, bu toplantı, çok büyük bir fevkalade durum olmazsa son toplantımız oluyor.

Ben, 1991 yılından beri Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında başka komisyona üye olarak veya o komisyon çalışmalarına konulara duyduğum ilgi sebebiyle katıldım. Tespitim o ki Dışişleri Komisyonumuz diğer komisyondan havası itibarıyla çok farklı. Bizim bu çalışmalarımızda Türkiye için çok önemli olan konular geliyor ve değerlendirirken de yalnız Türkiye menfaatleri dikkate alınmakta, hoşgörü, ahenk ve siyasi nezaketin hâkim olduğu bir ortamda çalışılmaktadır. Ben bu Komisyonunda iki dönem sekiz yıldır çalışmış olmaktan dolayı hem mutluluk hem de gurur duyuyorum.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; 2011 seçimlerinden sonra sonbaharda, ben, partideki bütün yöneticilerimize ve mesai arkadaşlarımıza önümüzdeki dönem milletvekili adayı olmayacağımı bildirmiştim ve o bakımdan da, bu dönem müracaat da etmedim, adaylığı da düşünmedim. Siyasi alanda siyaseti bırakmaktayım. Ben, değerli üyelerimize, bu konuyu bilgilerine sunmak hem de veda etmek istiyorum. Başta siz olmak üzere, Komisyonumuzun değerli üyelerine ve çalışma arkadaşlarımıza, bundan sonraki hayatlarında -özel hayatlarında ve siyasi hayatlarında- mutluluk, sağlık ve başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Toskay, gerçekten de, tecrübesiyle, birikimiyle, nezaketiyle Komisyonumuza çok büyük katkılar sağladığı ve istifade ettiğimiz pek çok tecrübelerini de aktarmış oldu. Bizler de, size, bundan sonraki dönemde sağlık, mutluluk, başarılar temenni ediyoruz tüm komisyon üyelerimiz adına çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sait.

RİFAT SAİT (İzmir) – Sayın Başkanım, ben tekrar teşekkür ederim.

İki konuda...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Sen de mi...

RİFAT SAİT (İzmir) – Yok...

İSMAİL SAFİ (İstanbul) – Veda konuşması...

RİFAT SAİT (İzmir) – Eğer benden bıktıysanız...

Ben de Sayın Bakanıma yeni hayatında, sivil hayatında başarılar diliyorum, ama tabii birikimlerini, tecrübelerini böyle boşa bırakmaması lazım, yani mutlaka istifade edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Ben, şey konusuna değineceğim, “Burada 255 tane tasarı bakiye olarak kaldı.” dediniz, bu önemli. Bunlar için, 255 tane tasarı için burada bir emek harcadı, zaman harcadı, birtakım masraflar yapıldı, ama bunlar şimdi görüşülmeyince kadük olacak, yani öyle gözüküyor. Eğer içlerinde böyle aciliyeti olanlar varsa, ya da ne bileyim, yapılması gerekenler varsa onları bir istişare edelim, daha zamanımız var diye düşünüyorum. En azından, Genel Kurulda bazılarının daha geçirilmesi açısından hızlandırılması -özellikle ben Balkanlar konusuna biraz ağırlık veriyorum ama- onların kadük olmaması konusunda... Çünkü bir emek harcadı bunlar için, zaman harcadı, onların görüşülmesi gerektiğini düşünüyorum. Burada, muhalefet partilerinin değerli temsilcileri de var. Bunları Genel Kuruldan geçirelim diye düşünüyorum. Hayırlısı olsun diyorum.

İnşallah, tabii, bu Dışişleri Komisyonunda birlikte bir dört yıl geçirdik. Ben bütün arkadaşlarımdan memnundum, onlar da inşallah bizlerden memnundur, hepsi haklarını helal etsinler. İnşallah, bir dahaki dönemde tekrar buluşuruz diyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, sağ olun.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Veda konuşması...

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Sait.

Bu anlaşmalarla ilgili biz çalışma ve gayretimizi devam ettiriyoruz. Grup Başkan Vekillerimizle de konuyu takip ediyoruz. İnşallah, bunu, Meclis kapanmadan bir iki gün önce gerçekleştirme için bir niyet içerisindeyiz. İnşallah, netice de o şekilde şekillenir ümidindeyim.

Çok teşekkür ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Dışışleri Giriş : Tarih : 26/03/2015 Stenograf : Kayıt: Dışışleri Sayfa: 8

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Sayın Başkan, çok kısa bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Siz de buyurunuz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Sayın Vekilimiz söylediği için ben de son olarak söylemek istiyorum açıkçası.

Mutlaka hepsi önemlidir ama, ben de, burada, özellikle bütün partilerimizden istirham etmek istiyorum. Bu, çok çok önemli, çünkü bizim bu mali yardımları kullanmaya başlayabilmemiz için gerçekten hayati önemde. O yüzden onu da tekrar hatırlatmak istedim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Evet, onu, inşallah, Meclis kapanmadan gerçekleştirmeye gayret edeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum katılımcılara.

Değerli komisyon üyelerimiz, sizler tarafından başka bir husus ilave gündeme getirilmeyecek ise Komisyonumuzun 24'üncü Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılı 9'uncu toplantısını kapatıyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 12.42